

saa § 3, 1ste Afsnit, og § 6, Post- og Telegrafvæsenet, som ganske sikkert ville trænge sig frem til aktuel Overvejelse i indeværende Rigsdagssamling. Jeg ønsker her at gøre den Bemærkning — i nær Tilslutning til, hvad den nuværende højtærede Kultusminister sagde som Ordfører her i dette Ting i Fjor — at jeg tror ikke, det gaar an i Længden at føre vor Statsbanedrift paa en saadan Maade, at man ikke faar et nogenlunde anstændigt Udbytte af den Kapital, som virkelig maa siges at være anbragt deri. Ærede Medlemmer ville have set af Jernbanekommissionens siden sidste Rigsdagssamling afgivne Betænkning, at det er en enstemmig Anskuelse inden for Kommissionen, at den Kapital, der opføres i Statsregnskabet som Statsbanernes Anlægs kapital, er meget for højt ansat; den bør nedskrives. Omvendt er der ligeledes Enstemmighed om, at mange af de Udgifter, der staa paa § 27, altsaa som ekstrordinær Kapitalanvendelse, i Virkeligheden burde staa paa § 6, hvor Statsbanernes ordinære Udgifter findes opførte. Derom ere vi alle enige. Men naar man saa har bestemt denne Anlægs kapital paa rette Maade, og naar man har affattet Budgettet paa rette Maade, mener jeg ganske vist, at de Kapitaler, der ere anbragte i Statsbanerne, ere for store til, at det gaar an at lade dem ligge paa en saadan Maade som nu, uden virkeligt Udbytte. Det vil selv en Stat, hvis Finanser ere saa sunde som den danske Stats, ikke i Længden kunne bære. Om Enkeltheder vil det neppe være Stedet her at tale. Langt mere usikker er jeg paa, om jeg fuldt ud vil tiltræde, hvad der blev sagt i Fjor fra samme Side, som jeg nævnte, om Postvæsenet, om man vil tilstræbe et lignende Udbytte af Postvirksomheden. Allerede den Plads, man har givet Postvæsenet i Mod sætning til Statsbanerne, idet man har sat Udbyttet af Statsbanerne i § 3 som Rente af Statsaktiver, medens Post- og Telegrafvæsenets Overskud findes paa § 6, altsaa ganske vist paa Finanslovens Indtægtsside, men ikke som et Aktiv, af hvilket man kræver Rente, synes at vise, at Staten anlægger et andet Synspunkt over for Post- og Telegrafvæsenet end over for Statsbanerne, og sikkert med Rette. De Kapita-

ler, der ere anbragte i Postvæsenet, ere jo saa uendelig meget ringere end de Kapitaler, der ere anbragte i Statsbanerne, og man har stadig anlagt en noget anden Politik over for Postvæsenet. Men fra dette, at man ikke venter noget meget stort Udbytte af Postvæsenet, til dette, at man finder sig i, at det giver et positivt Underskud, er der et langt Spring, og jeg tror ogsaa, at man bør tage under nøje Overvejelse, særlig under Hensyn til de forestaaende Lønningslove, hvorledes man skal tilvejebringe Balance paa Postvæsenet. Personlig vil jeg dog sige, at jeg vil være meget betænkelig ved en Forhøjelse af den almindelige Brevporto. Derimod er jeg — uagtet jeg ved, at jeg derved vil lægge mig ud med en meget indflydelsesrig Side af vort offentlige Liv, den syvende Stormagt i Verden — noget tilbøjelig til at tro, at den Betaling, som Postvæsenet kræver for de Præstationer, det yder ved Bladdistributionen, er meget for lav, og at her er et Punkt, hvor Postvæsenets Arbejde ydes ikke blot uden Vederlag, men endogsaa med positivt Underskud. Jeg tror ogsaa, at man paa en Mængde andre smaa Punkter vil kunne finde Midler til at forbedre Post- og Telegrafvæsenets Indtægt uden at behøve at røre ved Grundtaksterne.

Vender jeg mig paa en lignende Maade til Udgiftsparagrafferne, er der en Ting, som er bleven bebudet saavel i Trontalen som i programmæssige Udtalelser fra det høje Ministerium, nemlig Procesreformen. Det er jo en Reform, som har været paa kaldt i en lang Aarrække, næsten fra vore første Frihedsaar, som er lovet i Grundloven, som vi altsaa maa tilstræbe gennemført, men om hvilken vi ganske sikkert vide, at den vil medføre meget betydelige Bekostninger. Saa vidt jeg erindrer, har man tidligere anslaaet disse Bekostninger til omtrent $\frac{1}{2}$ Million. Det skulde ikke undre mig, med den Slags Summers Tilbøjelighed til at yngle, naar de ligge rigtig længe, om den halve Million snarere vil svulme op til det mangedobbelte. Selvfølgelig vil Folketinget over for denne Sags Behandling søge at vise fornøden Spar-somhed, men der er Grænser for den Spar-somhed, man vil være i Stand til at udvise, naar man vil opnaa noget virkelig tilfreds-